

راهنمای نگارش مقالات علمی

نگارش مقاله باید بر اساس فرمت (APA) انجمن روانشناسی آمریکا صورت گیرد.

در این راهنما به نکاتی که باید در نوشتن مقاله مورد توجه قرار گیرد، به صورت خلاصه اشاره می شود. لازم است دانشجویان عزیز برای کسب اطلاعات بیشتر از کتاب روش تهیه پژوهشنامه دکتر علی اکبر سیف (نشر دوران) استفاده کنند

• مقاله علمی از بخش های مختلف زیر تشکیل می شود:

(۱) عنوان،

(۲) مؤلف و سازمانی که به آن وابسته است،

(۳) چکیده

(۴) مقدمه

(۵) روش

(۶) نتایج

(۷) بحث

(۸) منابع و مآخذ، پیوستها

• عنوان مقاله باید مفهوم اصلی پژوهش را نشان دهد. به سخن دیگر، عنوان باید به طور خلاصه مضمون اصلی پژوهش و متغیرها یا مسائل نظری مورد پژوهش و رابطه بین آنها را نشان دهد. عنوان مقاله همچنین باید جذاب، کوتاه و گویا باشد.

• ترتیب قرار گرفتن نام نویسندگان معمولاً باید متناسب با میزان مشارکت آنها در انجام پژوهش باشد.

• در آغاز مقاله تحت عنوان چکیده خلاصه ای بسیار فشرده از مراحل و نتایج پژوهش آورده می شود.

• در نوشتن چکیده نکات زیر را در نظر بگیرید:

- از ذکر مطالبی که در متن مقاله توضیح نداده اید، خودداری کنید؛
- نقل قول مستقیم نکنید، بلکه مطالب دیگران را به زبان خودتان خلاصه کنید؛
- اصطلاحات مهم و کلیدی را در مقاله بیاورید؛
- برای شماره ها از ارقام استفاده کنید؛
- فقط گزارش کنید، ارزشیابی و نقد و اظهار نظر نکنید. این موارد را در متن مقاله انجام دهید؛
- در نوشتن مطالب از زمان گذشته استفاده کنید.

• انواع مقاله:

(۱) گزارش مطالعات تجربی

(۲) مقالات مروری

(۳) مقالات نظری

(۴) روش شناختی

(۵) موردی

معروفترین مقاله علمی مطالعه تجربی است.

در مقاله مروری مطالب قبلاً چاپ شده را مورد بررسی قرار میدهند.

در مقاله نظری نویسنده بر اساس ادبیات پژوهشی به تدوین نظریه میپردازد.

در مقاله روش شناختی تاکید عمده بر شیوه های تحلیل داده است.

معروفترین طرح پژوهشی تک آزمودنی است.

• در چکیده پژوهش های تجربی نکات زیر را بنویسید:

- مسئله مورد پژوهش، حتی المقدور در یک جمله،
- آزمودنی ها با ذکر ویژگی های ضروری، مانند تعداد، نوع، جنس و ...؛

- روش آزمایشی شامل ابزارها و دستگاهها، شیوه گردآوری داده ها، نام آزمون آماری و سایر موارد ضروری؛

- یافته ها، شامل سطح معناداری آماری

نتایج و کاربردها.

• در چکیده مقالات نظری، یا مرور و بازنگری (پژوهش های کتابخانه ای) نکات زیر را بنویسید:

- موضوع مقاله در یک جمله؛
- هدف و مفهوم اصلی مقاله؛
- دامنه پژوهش، یعنی این که تمامی پژوهش های مربوط به موضوع مورد بازنگری قرار گرفته اند یا تنها بخش معینی از پژوهش ها؛
- منابع مورد استفاده (مثلاً مشاهدات شخصی یا آثار مکتوب)؛

نتیجه گیری.

• بلافاصله پس از چکیده مقاله، بخش مقدمه یا معرفی آغاز می شود. در این بخش موارد زیر منظور می شود:

- هدف پژوهش؛
- مسئله مورد پژوهش؛
- تعریف متغیرها
- فرضیه یا فرضیه ها،

جایگاه مسئله مورد پژوهش در رابطه با پژوهش های مربوط به آن.

• روش: در این بخش از مقاله روش جمع آوری و تحلیل داده ها و نحوه اجرای پژوهش معرفی می شود. در این بخش موارد زیر منظور می شود:

آزمودنی ها یا شرکت کنندگان در پژوهش؛

وسیله و ابزار پژوهش؛

شیوه اجرا؛

طرح پژوهش (اگر مطالعه آزمایشی است).

• نتایج:

در بخش نتایج یا یافته ها توصیف کلامی مختصر و مفیدی از آنچه به دست آمده است ارائه می شود. همچنین اگر از آمار برای تحلیل و تفسیر نتایج استفاده شده است، اطلاعات آماری لازم نیز گزارش می شوند.

• بحث: در این بخش که به آن بحث و نتیجه گیری هم می گویند، یافته ها یا نتایج تبیین و تفسیر می شوند و با ادبیات مربوط به موضوع پژوهش، یعنی سوابق نظری و تجربی آن پیوند می یابند. لازم است در بخش بحث، شباهت ها و تفاوت های بین نتایج پژوهش با پژوهش های قبلی روشن گردند، نقاط ضعف پژوهش معلوم شوند، و کمک هایی را که یافته های پژوهش به روشن شدن مسئله مورد بررسی کرده اند، نیز معلوم گردند.

منابع و مآخذ:

مهمترین و پیچیده ترین تهیه هرگونه نوشته علمی استناد است. بخش منابع مقاله، فهرست اسناد مربوط به مطالبی را که در متن به آن اشاره شده است شامل می شود. نقش فهرست منابع پیوند دادن پژوهش با ادبیات پژوهشی مربوط به آن است. دقت کنید هیچ موردی نباید در فهرست منابع بیاید که در متن مقاله به آن اشاره نشده است. در نوشتن فهرست منابع و مآخذ به موارد زیر توجه کنید:

۱. فهرست منابع بر اساس حروف الفبای خانوادگی تنظیم میشود. در ذکر هر اثر یا هر منبع، چهار دسته اطلاع زیر لازم است که باید به دنبال هم بیایند:

مؤلف یا مؤلفان، تاریخ انتشار اثر، عنوان اثر، اطلاعات مربوط به انتشار اثر (مانند شهر محل انتشار و نام ناشر).

۲. به نام همه مؤلفان یا صاحبان اثر باید به همان ترتیبی که در اصل اثر آمده اند، اشاره شود.

۳. در ارتباط با مقالات چاپ شده در مجلات علمی، پس از عنوان مقاله، نام مجله، شماره مجله و صفحاتی که مقاله در آن چاپ شده است، ذکر می شود. در فهرست نویسی کتابهای زیر چاپ کلمه زیر چاپ بجای تاریخ چاپ قرار میگیرد.

۴. در ارتباط با مقالات ترجمه شده، عنوان مترجم و سال ترجمه مقاله پس از عنوان مقاله می آید، و پس از آن به ترتیب به نام مجله، شماره مجله و صفحاتی که مقاله ترجمه شده در آن چاپ شده است، اشاره می شود.

در پیوستها عکس و پرسشنامه و استدلالهای پیچیده ریاضی قرار میگیرد.

برای جدا کردن اطلاعات اضافه شده به جمله اصلی از پرانتز استفاده میشود.

از گروه بعنوان پرانتز در درون پرانتز بکار گرفته میشود.